

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.088/2022/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bézi és Jaczkó Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe ügyintéző: dr. Bézi László ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2.) I. rendű és **Felperes2** (Cím2.) II. rendű felpereseknek – a dr. Péchy Kristóf ügyvéd (jogi képviselő címe I. fszt. 2-3.) által képviselt **alperes1** (Cím1) I. rendű és **Alperes2** (Cím3.) II. rendű alperesek ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség és sérelemdíj megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 24.M.70.584/2020/41. számú – és 46. sorszám alatt kiegészített – ítélete ellen az alperesek 42. és 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság 24.M.70.584/2020/41. számú ítéletét és 24.M.70.584/2020/46. számú kiegészítő ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az elsőfokú eljárással felmerült 720.000 (hétsházhuszezer) forint illetéket az állam javára.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felpereseknek személyenként 75.000 (hetvenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint egyetemlegesen az államnak – külön felhívásra – 960.000 (kilencszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. december 14. napján kelt 41. sorszámú – és 2022. március 1-jén 46. sorszám alatt kiegészített – ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű felpereseknek 6.000.000 – 6.000.000 forint sérelemdíjat, és 300.000 – 300.000 forint + áfa perköltséget. Továbbá

egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 346.440 forint eljárási költség megfizetésére és személyenként 360.000 forint illeték megfizetésére.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes saját tulajdonú és bérelt ingatlan bérbeadásával és üzemeltetésével foglalkozó társaság, míg a II. rendű alperes fő tevékenysége a ruházati kiskereskedelem. Az alperesek között 2016. január 18-án üzemeltetési és együttműködési megállapodás jött létre. Ennek keretében a II. rendű alperes egyes bevásárlóközpontokban és egyéb helyeken található üzlethelyiségeit üzemeltetésre átadta az I. rendű alperesnek.

[3] Néhai munkavállaló az I. és II. rendű felperesek gyermeke 2016. február 1-jén kötött munkaszerződést az I. rendű alperessel árufeltöltő munkakör ellátására, melyben a munkavégzés helyeként a bevásárlóközpont bevásárlóközpont üzlet neve fehérnemű szaküzlete került megjelölésre, illetve a munkáltató székhelye, telephelyei és az általa üzemeltetett üzletek és egyéb helyiségek. A fehérnemű szaküzletek üzemeltetésében munkavállaló3nak volt szerepe, ő szerezte be az árukészletet.

[4] 2018. június 5-én néhai munkavállaló, munkavállaló2 és munkavállaló3 a budapesti bevásárlóközpont bevásárlóközpont parkolójából vidékre indultak el az rendszám forgalmi rendszámú gépkocsival azért, hogy az ottani bevásárlóközpont1 bevásárlóközpontban található ruházati üzlet megnyitása érdekében az árukat kihelyezzék. A gépjármű tulajdonosa a vidéki székhelyű Bt. volt.

[5] A gépjárművet munkavállaló3 vezette, amikor is az M1-es autópályán Helységnév irányából vidék1 irányába közlekedve, figyelmetlensége miatt csak későn észlelte, hogy az előtte haladó tehergépjárművek az előttük kialakult járműsor miatt megállásra kényszerültek. munkavállaló3 az ütközés elkerülése érdekében vészfékezett és a járművet balra kormányozta. A gépkocsi jobb első részével neki ütközött az előtte lévő tehergépkocsi bal hátsó részének. A baleset következtében munkavállaló2 a helyszínen, munkavállaló a kórházba szállítását követően életét veszítette.

[6] A Helységnévi Járásbíróság munkavállaló3t bűnösnek mondta ki közúti baleset gondatlan okozásának vétségében, ezért őt egy év szabadságvesztésre és három év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A munkáltató a halálos következménnyel járó munkabalesetet a munkaügyi hatóságnak nem jelentette, a Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala a II. rendű felperes bejelentése alapján vizsgálta a baleset körülményeit és azt munkabalesetnek minősítette.

[7] A felperesek 2018. június 17-én megbízási szerződést kötöttek Név ügyvéddel annak érdekében, hogy a gyermeküket ért személyi sérülés és a káreseményből eredő kártérítési igény érvényesítésével kapcsolatban járjon el. A jogi képviselő a Egyesülethez

(Egyesület) fordult, mint az rendszám forgalmi rendszámú, a balesetet okozó tehergépjármű felelősség-biztosítójához, melyben üzemanyagköltség, autópálya matrica, baleset helyszínére történő kilátogatás költsége, temetés költsége, temetésre hordott ruházat költsége, koszorúk, virágok ellenértékének megfizetésére szólította fel a biztosítót, valamint az I-II. rendű felperesek részére 8.000.000-8.000.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére. A kárbejelentésben igényelték késedelmi kamat és ügyvédi munkadíj megfizetését is. A biztosító egyezségi megállapodással – a kifizetések jogcímének részletezése nélkül – a felperesek részére személyenként 250.000 forint kárelőleget és 3.500.000 forint kártérítést fizetett.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperesek elhunyt gyermekük halála miatt bekövetkezett személyiségi jogsértés miatt sérelemdíj iránti igényét megalapozottnak találta. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1), (2) és (3) bekezdésére, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1)-(3) bekezdése, 2:43. §-a, 6:524. §-a és a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Kgfb tv.) 3. § 4. pontjára alapította.

[9] Mindenekelőtt rögzítette, hogy az alperesek nem tették vitássá munkajogi felelősségük fennállását, az egyetemes helytállási kötelezettséget, valamint nem hivatkoztak mentesülésre okot adó körülményre a kártérítési felelősség körében.

[10] Rámutatott, hogy az alperesek arra helyesen utaltak, hogy az Mt. 177. §-a alapján a kár megtérítésére a Ptk. 6:518-534. §-ának szabályait kell alkalmazni. Hangsúlyozta, hogy a munkajogi anyagi felelősség a magánjogi kárfelelősségi rendszer része, annak a polgári jogi felelősségi szabályokhoz képest speciális jegyei vannak. Az Mt. objektív felelősséget állapít meg arra az esetre, ha a munkáltató a munkaviszonnyal összefüggésben a munkavállalónak kárt okoz. A munkáltatói kártérítési felelősség megállapításának nem feltétele a károkozó vétkes magatartása, a munkáltató helytállni köteles akkor is, ha a károkozás a terhére nem felróható.

[11] A büntető bíróság ítélete alapján megállapította, hogy a kárt ténylegesen munkavállaló okozta és az alperesek azt sem vitatták, hogy munkavállaló a munkáltató képviselőjében járt el, azzal együtt, hogy a balesettel érintett gépkocsi nem az alperesi munkáltatók tulajdonában állt.

[12] Hangsúlyozta, hogy a Kgfb. tv. célja a biztosítottakkal szemben megalapozott kártérítési igények megfelelő mértékű kielégítése, és biztosítottak a gépjármű biztosítással rendelkező üzembentartója és a gépjárművet vezető személy minősül, aki a perbeli esetben munkavállaló volt. Rámutatott, hogy a veszélyes üzemi felelősség (Ptk. 6:535-539. §) szabályait a munkaviszonyban az Mt. 177. §-a alapján nem kell alkalmazni. Ezért úgy foglalt állást, hogy az alperesek munkajogi felelősségét csak az Mt. szabályai alapján lehetett vizsgálni. Figyelemmel arra, hogy a munkajogi kártérítés a teljes kártérítés elvéből indul ki,

ezért a biztosító által kifizetett kártérítési összeg beszámításával a felpereseknek lehetőségük volt a munkáltató ellen kártérítési igénnyel fellépni. Önmagában ugyanis az a körülmény, hogy a munkahelyi baleset egyben biztosítási esemény is volt, amely alapján a biztosító térítést eszközölt, még nem zárja ki a munkáltató kártérítési felelősségét, de a kártérítés mértékét csökkentő tényezőként jelenik meg a kártérítési összeg számítása során.

[13] Mindezekén túl arra is rámutatott, hogy az Mt. 166. § (3) bekezdése határozza meg a munkáltatói egyetemleges felelősség szabályait, amely között nem szerepel a munkáltató és a felelősségbiztosító egyetemleges fizetési kötelezettsége, ezért erre figyelemmel is érvényesíthették a felperesek igényüket az alperesekkel szemben. Ezzel azonos megállapítást tartalmaz a BH2001. 246. számú döntés, amely értelmében a károsult a kártérítési igényét a biztosítás keretei között jogosult a biztosítóval szemben érvényesíteni. Mindez nem zárja ki a munkaviszonyból származó igény érvényesítése esetén a biztosító által már kifizetett összeg beszámításával az Mt.-nek a munkáltató kártérítési felelősségre vonatkozó rendelkezései alapján a munkáltatóval szembeni kártérítési igény érvényesítését. E döntést irányadónak tekintette a jelenleg hatályos Mt. alapján is, mivel a korábbi szabályozáshoz képest a munkáltató kártérítési felelőssége körében kizárólag a mentesülés szabályai változtak meg, amelyre az alperesek jelen perben nem hivatkoztak.

[14] A Kgyb tv. 27. § 2. fordulata szerinti szabályozás alapján sem találta kizárhatónak a munkáltatói kárfelelősség érvényesítését. Ennek értelmében ugyanis a Kgyb tv. szerinti kártérítés nem érinti a károsultnak a Ptk. szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai alapján érvényesíthető további kártérítési igényét. Mivel a munkajogi felelősség szerződésen alapuló felelősség, a gépjárműfelelősség biztosításon alapuló kártérítési felelősség pedig szerződésen kívüli, ezért a munkáltatói kárfelelősség, mint szerződéses kárfelelősség érvényesítése nem zárható ki abban az esetben sem, ha a szerződésen kívüli károkozás alapján a kár vagy annak egy része megtérül.

[15] Nem találta alaposnak az alperesek Ptk. 6:524. §-a alapján fennálló, a közös károkozásra vonatkozó szabály alkalmazhatóságát, mivel a kárt munkavállaló okozta, akinek tevékenysége a munkaviszonnyal összefüggő volt, amit az alperes sem vitatott. Ezért nem több károkozó volt a jogviszonyban, hanem több felelősségi forma ütközött és erre figyelemmel az a kérdés volt releváns, hogy a munkajogi felelősségen túlmenően más felelősségi forma alkalmazható-e.

[16] A biztosító által kifizetett kártérítési összeg elszámolása körében a becsatolt igazolásból annyit tudott megállapítani, hogy a biztosító a felpereseknek személyenként 3.750.000 forint kártérítést fizetett meg. Rámutatott, hogy a Ptk. 6:41. § (2) bekezdése és az Mfv.10.078/2016. számú döntés értelmében a biztosító kifizetése folytán megtérült vagyoni kárként csak azok a tételek vonhatóak le, amelyek a biztosítóhoz igényként benyújtásra kerültek, vagy amilyen címen a biztosító kifizetést eszközölt. Ez utóbbi a perben nem volt megállapítható. Annak, hogy a biztosító elszámolása milyen jogcímen történt, azért nem tulajdonított jelentőséget, mert a 3,5 millió forint biztosítás keretében történő teljesítése

ellenére is úgy ítélte meg, hogy a felperesek jelen perben előterjesztett igénye nem tekinthető eltúlzottnak.

[17] A sérelemdíj mértékét az eset összes körülményére tekintettel a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében rögzített szempontok szerint mérlegelte. Ennek keretében rámutatott, hogy a Ptk. 2:43. §-a nevesített személyiségi jogként tartalmazza az élet, testi épség és egészség védelmét, és Magyarország Alaptörvényének L. cikk (1) bekezdése alapjogként rögzíti a családok védelmét. A felperesek megalapozottan hivatkoztak arra, hogy egyetlen gyermekük elvesztésével sérült a családi kapcsolatokhoz, a teljes családban éléshez fűződő joguk. A bírói gyakorlatra, így a BH2019. 268. és BDT2019. 4015. számú döntésre utalva arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a körülmény már önmagában megalapozza a kereseti kérelmekben megjelölt összecszerűséget. A felperesek ugyanis lányuk halálával elvesztették azt a lehetőséget, hogy a későbbiekben nagyszülővé váljanak, illetve idős éveikben őket egyetlen gyermekük támogassa. Az általuk átélt trauma olyan, mely szülők esetében a legnagyobbnak tekinthető. Gyermekük életét mindvégig szorosan nyomon követték, lányuk fiatalon, egészségesen és tragikus hirtelenséggel halálozott el, hatalmas űrt és fájdalmat hagyva maga után. Úgy ítélte meg, hogy ezen tények külön bizonyításra nem szorulnak.

[18] tanú5, tanú4, tanú3s tanú6 tanúk alátámasztották, hogy a felperesek és gyermekük rendkívül szoros szülő-gyermek kapcsolatban és a baleset bekövetkeztéig egy háztartásban éltek. Közös programokat szerveztek, a felperesek mindenben támogatták gyermeküket, a II. rendű felperes egyedül lánya munkavállaló3sal való kapcsolatát nem nézte jó szemmel. tanú7 és tanú8, illetve tanú6 tanúk nyilatkozataiban munkavállaló tartós párkapcsolatára nézve az ellentmondásoknak nem tulajdonított jelentőséget, mert abban teljes mértékben egyező volt valamennyi tanú nyilatkozata, hogy a felpereseknek harmonikus volt a kapcsolata a gyermekükkel, függetlenül attól, hogy a jövőre nézve milyen terve volt lányuknak. A családban éléshez való joga a felpereseknek mindezekről függetlenül sérelmet szenvedett.

[19] A felpereseknek szintén a Ptk. 2:43. § a) pontjában nevesített, az egészséghez fűződő joguk sérelmét a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta. Abban megállapításra került, hogy az I. rendű felperesnél gyermeke elvesztése miatt szorongásos depresszív reakció alakult ki és elhúzó gyászfolyamat véleményezhető. A II. rendű felperesnél a gyászfolyamat elakadt, nála szorongásos depresszív állapot alakult ki. Mindkét felperes esetében pszichés eredetűnek tekinthető a kórkép, és pszichés egészségkárosodásuk 10 %-os mértékű. Mindezek alapján megállapította, hogy a baleset a felpereseknél az egészségi állapotukban bekövetkező változást eredményezett, amelynek mértéke ugyan alacsonynak tekinthető, de a sérelemdíj mértékénél mindenképpen értékelni kellett.

[20] Az összecszerűség meghatározása során a kialakult bírói gyakorlat alapján - különösen a BH2011. 248. számú döntés szerint a 2010-ben (szülő elvesztése miatt) megítélt 2.000.000 forintos kártérítési összeghez képest - a kereseti kérelmekben megjelölt 6.000.000 forintos összeget nem találta eltúlzottnak a biztosító által kifizetett összegeken felül sem.

[21] Kiemelte továbbá, hogy a sérelemdíj mértékének meghatározásakor mérlegelte a károkozó felróhatóságát is. A munkáltatók oldalán erősen növelő tényezőként vette figyelembe azt, hogy a halálos munkahelyi balesetet nem jelentették be a munkavédelmi hatóságnak, kizárólag II. rendű felperes kérelme alapján indult az eljárás. Értékelte azt is, hogy munkavállaló foglalkoztatása nem volt teljeskörűen rendezett. Mérlegelte továbbá a jogsértésnek a sértettekre és környezetükre gyakorolt hatását, tanú3 tanúvallomása alapján megállapította, hogy lányuk halálát követően a felpereseknek a további családtagjaikkal való kapcsolata is sérelmet szenvedett, nem vesznek részt családi ünnepeken, azokat magányosan, otthon töltik. Ezen túlmenően a haláleset a néhai baráti környezetében is hatalmas törést okozott, amiről tanú4 tanú számolt be. Úgy foglalt állást, hogy a szülő és a gyermek elvesztése olyan körülmény a bírói gyakorlat szerint, hogy a munkáltató teherbíró képességének figyelembevétele nélkül is magas összegű sérelemdíjjal reparálandó, és ezért sem volt a felperesek kereseti kérelme eltúlzott.

[22] A pervesztes alpereseket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. § (1) bekezdése és 83. §-a alapján kötelezte a vonatkozó – 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerinti perköltség megfizetésére, az alpereseket a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján kötelezte az illeték megfizetésére.

Az alperesek fellebbezése

[23] Az alperesek elsődlegesen a kiegészített elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték, másodlagosan megváltoztatásával szintén a kereset elutasítását kérték annak megállapításával, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás alapján teljesített kártérítési összeg a felperesek kárának kielégítésére maradéktalanul alkalmas volt. Harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felpereseket megillető sérelemdíj összegét 60.000-60.000 forintra kérték leszállítani, egyben első- és másodfokú perköltségre is igényt tartottak.

[24] Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság a jogalap körében részletesen kifejtett álláspontjukat részben nem értékelte, részben tévesen értelmezte. Így nem említette azt a körülményt, hogy a felperesek ugyanazon káreseményből származó, ugyanazon kártérítési igényüket érvényesítették a kötelező felelősségbiztosítás alapján, mint amelyet a munkaviszonyon alapuló kártérítési felelősségre alapítottan jelen perben. A felpereseket nem több kár érte, hanem egy, amely a lányuk 2018. június 5. napján bekövetkezett közúti közlekedési balesetével áll összefüggésben és jogcímei között is azonosság állapítható meg. Az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel szemben egyértelműen megjelölésre került az egyetemleges kötelezettség alapja, ami a Ptk. 6:29. §-ában rögzített szabály.

[25] A felelősségbiztosító és a munkáltató úgy tartoznak a felperesek felé egy osztható szolgáltatással, azaz a kártérítéssel, hogy a jogosult bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést. Így erre sor is került, mivel a felperesek a teljesítést előbb a gépjárművezetőért helytállására köteles biztosítótól követelték, majd ezt követően indították a pert a munkáltatókkal szemben. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés értelmében bármelyik jogosult teljesítése esetén a kötelezettség valamennyi kötelezett vonatkozásában megszűnik, és mivel a biztosító helytállt a követelésért, a követelés megszűnt, így a munkáltatók felelősséggel már nem tartoznak.

[26] Azt nem vitatva, hogy a közvetlen károkozó magatartást a gépjármű vezetője tanúsította és több különböző „felelősségi forma” alapozza meg a felperesi kártérítési igényrel szemben a helytállási kötelezettséget, azonban a többek közös károkozására vonatkozó szabály alkalmazására a perbeli jogvita eldöntése során is lehetőség van. A járművezető a felróhatóságon alapuló kártérítési felelősség (Ptk. 6:518. § és 6:519. §) és a veszélyes üzemi felelősség (Ptk. 6:535. §) alapján a munkáltatók a munkajogi szabályok szerint károkozónak minősülnek. Az Mt. 177. §-a alapján a Ptk. 6:524. §-a szerinti egyetemlegességre hivatkozás is megalapozott, megjegyezve, hogy a Ptk. 6:29. §-a szerinti egyetemleges kötelezettsége és annak joghatásai a Ptk. 6:524. §-ának értelmezésétől függetlenül irányadóak.

[27] Az elsőfokú bíróság egyáltalán nem értékelte azt a körülményt, hogy a felperesek a leányuk elvesztéséből eredő káraik megtérítése tekintetében a kárigényük teljes körű és végleges rendezését jelentő egyezségi megállapodást kötöttek a biztosítóval. A tényállásból az egyezségi megállapodás tartalmának ismertetése hiányzik, és téves értékeléssel mindösszesen annyi utaló megjegyzés szerepel az indokolásban, hogy a kifizetések jogcíme részletezve nem lett az egyezségben, holott a biztosítóval 2018. augusztus 15-én megkötött egyezségi megállapodásban a felperesek mindennemű kártérítési igényük végleges rendezéseként fogadták el a teljesítését és lemondtak a megállapodás megtámadásának jogáról. Egyúttal ez a jognyilatkozat kártérítési igényük maradéktalan kielégítését jelenti, és követelésük a Ptk. 6:29. § (2) bekezdésében foglaltakból következően megszűnt, így azt jelen perben nem érvényesíthetik.

[28] Az elsőfokú bíróság abban a körben sem adott érvelést, hogy a kártérítésre köteles több kötelezett, vagyis a gépjárművezető és a helytállni tartozó kötelező gépjármű felelősségbiztosító, illetve a munkáltatók helytállási kötelezettsége egymással milyen viszonyban áll, és az egyezségkötésre is tekintettel milyen következtetések vonhatóak le a perbeli követeléssel összefüggésben. A több kötelezett egymás közötti jogviszonyában a helytállási kötelezettséget a felróhatóság határozza meg, figyelemmel a Ptk. 6:524. § (2) és (3) bekezdésére, illetve 6:30. § (1) bekezdésére. A munkáltató objektív felelősségét az elsőfokú bíróság is rögzítette, ezzel szemben a gépjárművezetőt a büntető bírósági ítélettel igazolt módon a baleset bekövetkeztéért felróhatóság terheli, így a biztosító a felróhatóságon alapuló kártérítési felelősség alapján volt köteles a felpereseket ért károkért helytállni. A felpereseknek egy esetleges marasztalás esetén megtérítési igénye nyílna a biztosítóval szemben, annak ellenére, hogy a biztosító a felperesekkel kötött egyezségi megállapodás alapján a felpereseket ért károkért teljeskörűen és végleges jelleggel helytállt, mindezt az érvelést támasztja alá a Kúria Mfv.10.518/2017/6. számú döntése is. E szerint a károsult

igényével egyaránt fordulhat a felelősségbiztosítóhoz, illetve a munkáltatóhoz, mindebből azonban nem következik, hogy ugyanazt az igényt mindkét helytállni tartozóval szemben érvényesítheti. A felperesek és a biztosító között létrejött egyezség nem köti a munkáltatókat, de a felpereseket igen, ezért a továbbiakban semminemű igényük nem lehet senkivel, így a munkáltatókkal szemben sem.

[29] Téves az elsőfokú ítéletnek a BH2001. 246 számú határozatra történt hivatkozása, hiszen abban az esetben nem került sor egyezségkötésre, így az ügyszakosság hiánya miatt az említett döntés a jelen per eldöntése szempontjából nem lehet irányadó. Alkalmazandó azonban az EH2004. 1125. számon közzétett eseti döntés, mely szerint a biztosító és a károsult egyezsége kihatott a károkozóra, ugyanazon káresemény miatt kárkövetelés érvényesítésének kizártságáról döntött az eljáró bíróság az említett esetben. A felperesek a biztosító teljesítését kártérítési igényük teljes körű rendezéseként elfogadták az egyezséggel, és mivel a biztosító és az alperesek egyetemleges helytállásra kötelesek a felperesekkel szemben, ezért a teljesítés az alperesek helytállási kötelezettségét is megszüntette. A felperesek nem érvényesíthetik ugyanazt a kártérítési igényt kétszer, a biztosító társaság és a munkáltatók más jogi alapon is, de ugyanazért a kárért kötelesek helytállni, függetlenül attól, hogy közöttük nem állt fenn jogviszony. Mivel az egyik kötelezettel megkötött egyezség kihat a másik kötelezettre is, így nincs jelentősége annak, hogy egy jogosult és több kötelezett jogviszonya milyen konkrét tartalommal áll fenn.

[30] Az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le a Kgyb tv. 27. §-ából is. A baleseti kártérítési felelősség a munkaviszony esetén sem kontraktuális felelősség, mert nem a munkaszerződés valamely konkrét szabályának megsértéséből eredő kár megtérítésére irányul. A szerződésszegéssel okozott kárra vonatkozó szabályok a szerződéses rendelkezésekből fakadó kötelezettség megsértését szankcionálják, és a perrel érvényesített kártérítési igény nem a szerződésszegésből eredő sajátos, kifejezetten csak a szerződésszegésre figyelemmel érvényesíthető kárigény (Ptk. 6:143. § (2) bekezdése). A felperesek nem is a munkaszerződés megsértéséből eredő károkat, hanem leányuk elvesztéséből eredő igényüket érvényesítik jelen perben, amely saját káruk és nem jogutódként léptek a perbe. A felperesek és az alperesek között fennálló szerződéses jogviszony hiányában a követelés szerződésszegésért fennálló követelésként történő minősítése téves.

[31] Kifogásolták az elsőfokú bíróság döntését az összecszerűség tekintetében is, mivel a sérelemdíj megállapítása szempontjából releváns körülmények egyoldalú követelésével jutott a perbeli következtetésekre a kereset szerinti marasztalás kapcsán. Maga is úgy foglalt állást, hogy a gépjármű felelősségbiztosítás alapján teljesített kifizetések beszámításával illetheti meg sérelemdíj a felpereseket, ezért értékelni kell a felperesek 2019. október 4-én tett azon nyilatkozatát, hogy fejenként 2.890.505 forint összegű sérelemdíj iránti igényük megtérült. Fenntartották az elsőfokú eljárásban tett érvelésüket, miszerint a felperesek a kifizetések helyes elszámolásával személyenként 3.511.191 forint sérelemdíjban részesültek.

[32] Hangsúlyozták, hogy az összecszerűség meghatározása tekintetében a teljes családban élés sérelmével összefüggésben alapvető jelentősége van annak, hogy a néhai és a kárigényt érvényesítő családtagok mennyivel voltak egymással szoros kapcsolatban és milyen mértékben határozták meg egymás életvitelét. Ennek ellenére nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság azokat a tanúvallomásokat, melyek igazolták, hogy a felperesek lánya munkavállaló3sal párkapcsolatban élt és vele közös jövőt tervezett, amit a becsatolt fényképfelvételek is igazoltak. A felperesek gyermekükkel való nagyon szoros kapcsolatára tett tényelődásainak megalapozatlanságát igazolja tanú6 tanúvallomása is. A tanú kifejezetten azt adta elő, hogy a néhai önálló, felnőtt életvitelt folytatott, az ő fiával élt párkapcsolatban. Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy munkavállaló a felperesek előadásától érdemben eltérő életmódot folytatott, és lényegesen kevesebb időt töltött a felperesekkel, mint amiről a szülők beszámoltak. A felperesi tényelődások tehát több vonatkozásban és érdemben aggályosak és megalapozatlanok voltak.

[33] A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság alacsony mértékűnek tekinthető egészségkárosodást állapított meg a felperesek esetében, de ennek a körülménynek mégis egyoldalúan kisebb jelentőséget tulajdonított. Nem értékelte, hogy a felperesek testi, fizikai egészséghátrányt nem szenvedtek a káreseménnyel összefüggésben, valamint a felperesek a lehetőségek ellenére nem vesznek igénybe szakszerű pszichiátriai, pszichológiai segítséget, mely a szakvéleménnyel igazoltak szerint javíthatna egészségi állapotukon. Mindez a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése alapján a kárenyhítési kötelezettség megsértéseként értékelendő.

[34] Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a káreseményhez nem kapcsolódó körülményekkel támasztotta alá a követelés összecszerűségének megalapozottságát, ugyanis nincs e körben jelentősége annak a körülménynek, hogy a közúti balesetet a munkáltatók munkabalesetnek értékelték-e, amit egyébként nem tettek a perben vitássá. A munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személyének tisztázása szükségtelen volt a perben, arra nem merült fel adat, hogy ez a személy munkavállaló3 lett volna, és nem tették vitássá azt, hogy a néhai a munkavállalójuknak minősült. Ugyancsak nincs jelentősége a kártérítési felelősség szempontjából annak, hogy néhai munkaügyi kapcsolatrendszere rendezett volt-e. A kártérítési felelősség és annak mértéke megállapításának alapja kizárólag a károkozás tekintetében megnyilvánuló károkozó magatartás lehet. Ezen kívül eső körülmények a felróhatóság mértékét növelő tényezőként nem vehetők figyelembe.

[35] A Kúria Mfv.10.944/2011/5. számú ítéletére utalva hangsúlyozták, hogy az összecszerűség tekintetében figyelemmel kell lenni a káronszerzés tilalmára, a kellő mértéktartás elvén alapuló bírói gyakorlatra. Az elsőfokú bíróság egyoldalúan, kizárólag a felperesek érdekeinek szem előtt tartásával értékelte a sérelemdíj mértékének meghatározásakor figyelembe vehető körülményeket, ezért az a másodfokú eljárásban korrekciót igényel.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme

[36] A felperesek – tartalma szerint – az érdemben helyes elsőfokú ítélet és kiegészítésének helybenhagyását kérték, másodfokú perköltségigényt is bejelentettek.

[37] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a hatályos anyagi és eljárásjogi szabályoknak megfelelően marasztalta az alpereseket a kereseti kérelem szerint. Helytállóan rögzítette, hogy önmagában az a tény, hogy egy munkahelyi baleset egyben biztosítási esemény is, nem zárja ki a munkáltatóval szembeni kártérítési igény érvényesítését, ezt támasztja alá, az ítéletben is hivatkozott BH.2001.246. számú határozatban kifejtett érvelés. Helyes az indokolás abban a vonatkozásban is, hogy a biztosító által kifizetett összeg, amennyiben sérelemdíjként is került elszámolásra jelen perben érvényesített további sérelemdíj nem tekinthető eltúlzottnak.

[38] A fellebbezésben azt nem jelölték meg az alperesek, hogy a Ptk. 6:29. §-ban rögzítettek az Mt. mely rendelkezése alapján alkalmazhatóak munkaviszony esetén. Többek közös károkozására vonatkozó érvelése sem megalapozott a fellebbezésnek, mindez ugyanis arra az esetre vonatkozik, amikor ténylegesen több személy hat közre a kár bekövetkeztében, nem pedig arra, amikor egyébként különböző jogágak alapján többen is kártérítési felelősséggel tartoznak. A biztosító az alperesi munkáltatókkal jogviszonyban nem állt, így helyettük helytállni a felperesek felé nem tudott. Ezért helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 6:524. § jelen perbeli igény elbírálásakor nem alkalmazható, mivel a kárt munkavállaló okozta. A perben mindvégig következetesen nyilatkoztak arra nézve is, hogy a biztosítótól megtérült kárukon felül kívánják kártérítési igényüket érvényesíteni a balesetért felelős munkáltatókkal szemben, ezért a káronszerzés tilalma miatt a biztosító által megtérített összeg beszámításával határozták meg a perbeli kártérítés összecszerűségét. Az elsőfokú ítélet azt is helyesen rögzítette, hogy az alperesek munkajogi felelősségét az Mt. szabályai alapján kellett vizsgálni és nem volt irányadó a veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabály. Az alperesek perbeli érvelése tévesen mossa össze a több személy által okozott kár felelősségi szabályait a perbeli esettel.

[39] Az egyezséggel kapcsolatos alperesi érvelés körében arra mutattak rá, hogy a biztosító a megállapodás szövege szerint a tényleges károkozó helyett a felelősségbiztosítási jogviszony alapján helytállásra kötelezettként tett eleget a kártérítési kötelezettségnek, de ez nem jelenti azt, hogy a biztosító a munkáltatók helyett is teljesített volna. A Ptk. 6:8. § (3) bekezdése értelmében a joglemondást mindig a lehető legszűkebben kell értelmezni és semmiképp sem értelmezhető akként a megállapodás szövege, hogy a felperesek lemondtak volna munkáltatóval szembeni kártérítési igényük érvényesítéséről. Ez utóbbi esetben ugyanis a felek ezen szándékát hangsúlyozó módon kellett volna megfogalmazni a megállapodást. Továbbá önmagában abból a tényből, hogy nem rögzítették a megállapodásban a kártérítés pontos tételeit jogcímenként, szintén az következik, hogy a teljes, esetlegesen a munkáltatóval szemben fennálló kár nem kerülhetett rendezésre ezek pontos meghatározása nélkül. A Kúria Mfv.X.944/2011/5. számú precedensképes határozata irányadó teljes mértékben abban a kérdésben, hogy a kétféle felelősségi forma ütközése esetén a felelősségbiztosító akár

egyezség alapján történő teljesítése sem zárja ki a munkáltatókkal szembeni további kártérítés igény érvényesítését.

[40] A jognyilatkozatok értelmezésére vonatkozó szabályok alapján téves az alperesek EH.2004. 1125. számú döntésére történő hivatkozása is. Az a döntés ugyanis a perbeli esettől jelentősen eltér, tényállásában munkaviszonyt nem érint. Jelen perben a munkáltatók a biztosítási jogviszonynak nem alanyai, így nevükben a biztosító nem állhatott helyt. A kárazonosságra vonatkozó érvelés sem helytálló, hiszen az egyezségben rögzítetten felül további károk érvényesítésére jogszerű lehetőségük volt. Az alperesek hivatkozásával ellentétben a keresetük a Kgfb. tv. 27. § alapján is megalapozott. Igényük nem a közöttük és az alperesek közötti szerződéses jogviszonyra, hanem az elhunyt gyermekük és az alperesek közötti munkajogviszonyon alapuló kártérítési szabályokra épül.

[41] A sérelemdíj összegszerűségét is a körülmények helytálló értékelésével, a bizonyítási eljárásból levont megfelelő következtetésekkel állapította meg az elsőfokú bíróság. Az elhunyt gyermekük párkapcsolata „felnőtt, önálló, saját életét élő” mivolta semmilyen szempontból nem befolyásolta a sérelemdíj iránti igényüket. Az egészségkárosodásukat az aggálytalan orvosszakértői vélemény megállapította, és annak mértékét is megfelelően igazolta. Erre figyelemmel is indokolt és megalapozott a sérelemdíj összege. Továbbá a Ptk. 2:52 § (3) bekezdése alapján a mérték meghatározásánál a felróhatóság mértéke egyértelműen vizsgálendő, így az alperesek saját felróható magatartásuk következményeit is viselni kötelesek, amelyeket részletesen értékelt és figyelembe vett az elsőfokú bíróság. A döntés a kellő mértéktartás elvén alapuló ítélkezési gyakorlatnak mindenben megfelel.

[42] Az alperesek perköltségigényével kapcsolatosan rámutattak, hogy az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 30. § (3) bekezdése alapján az ügyvédi megbízási díj eredményeként megjelölt összeg bíróság előtt nem érvényesíthető.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételei

[43] Az alperesek fenntartották azt az érvelésüket, hogy a kárért munkavállaló3on keresztül a Egyesület felelősségbiztosítóként, és a munkaviszonyra tekintettel a munkáltatók egyaránt helytállni tartoznak, ami a kártérítési jogviszony tekintetében létrehozza az egyetemlegességet. A kártérítési jogviszonyban adott esetben a kötelezett oldalón a gépjárművezető és a munkáltató több kötelezettként vesz részt, így kártérítési kötelezettségük tekintetében az egyetemlegesség szabálya az irányadó és az Mt. 177. §-a alapján a Ptk. 6:518-534. §-ának szabályait kell alkalmazni. Tény, hogy a perbeli esetben egy károkozó volt, a járművezető, aki helyett egységes következményként többen kötelesek helytállni, így a biztosító és a munkáltató. Ezáltal többen ugyanazzal a szolgáltatással tartoznak, amely kötelezett egyetemlegességet hoz létre. A biztosító a felperesek teljeskörűen előterjesztett igényét kielégítette, és ezt a teljesítést a felperesek elfogadták a kártérítési igényük teljeskörű

kielégítéseként. Mindez az egyetemlegesség szabályai alapján a felperesek követelését teljes egészében megszüntette.

[44] Fenntartották azt az érvelésüket, hogy a helytállási kötelezettség alapján több károkozó van a perbeli baleset vonatkozásában, így a Ptk. 6:524. §-a irányadó. Így amennyiben a munkáltató az objektív felelőssége alapján helytáll, a teljesítése megtérítését a felróhatóság alapján helytállni tartozótól, így a gépjárművezetőtől és a biztosítótól követelheti. Mindezt a körülményt azonban sem az elsőfokú ítélet, sem a felperesek fellebbezési ellenkérelmükben nem értékelték. A helytállásra kötelezettek egyetemlegességére figyelemmel, az egyik kötelezett által teljesített kártérítés teljes egészében megszüntette a felperesi követelést, ezzel ellentétes értelmezés érvényteleníti azt az egyezséget, amelyet senki meg nem támadott. Ebből következően téves az egyezés értelmezése körében kifejtett felperesi álláspont, a biztosító saját kötelezettségét teljesítette, ennek keretében azonban azt a követelést elégitette ki, amelyért a munkáltatók más jogviszony alapján szintén helytállni tartoztak a felperesek felé. Az egyezséggel a felperesi követelés megszűnt, ezért a perbeli igény már nem érvényesíthető. A Ptk. 6:27. §-ából következően is az az értelmezés a helytálló, hogy a felperesek jognyilatkozatukban kifejezetten azt rögzítették, hogy a Egyesület teljesítését a kártérítési igényük végleges és teljes körű kiegyenlítéseként elfogadták. Ennek a nyilatkozatnak az érvényességét nem rontja le az a körülmény, hogy több kötelezettel szemben érvényesíthető kártérítési igényüket csak az egyik kötelezettel szemben érvényesítették, mivel a teljesítéssel maga a követelés is megszűnt.

[45] A felperesek az Mfv.10.944/2011/5. számú kúriai döntés kapcsán elmulasztották jelezni, hogy az általuk kiemelték az elsőfokú bíróság döntését képezték, a felülvizsgálat tárgyát nem képezte az egyetemleges helytállási kötelezettség, illetve a felelősségbiztosító egyezségkötés keretében történő teljesítésének jogi jelentősége. Ez a döntés a felperesi igény összecszerűségének elbírálása szempontjából tekinthető iránymutatónak, amelyből pedig megállapítható, hogy az elsőfokú ítélet sérti a jelenleg hatályos rendelkezések szerint a sérelemdíj megállapítására vonatkozó törvénykezési elveket.

[46] A fellebbezésben hivatkozott EH2004. 1125. számú eseti döntés értelmében a biztosító és a károsult egyezsége kihat a károkozóra, és ez a következmény független attól, hogy a kötelezettek egymással álltak-e vagy sem jogviszonyban. Mindezeket túl azt hangsúlyozták, hogy a felperesek nem álltak a munkáltatókkal szerződéses jogviszonyban, és a munkaszerződés tekintetében kötelmi jogutódoknak sem tekinthetők. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy az irányadó jogszabályokra figyelemmel helytállóan határozták meg peröltségük összegét.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokolása

[47] Az alperesek fellebbezése nem alaposak.

[48] A másodfokú bíróság a tényállást annyiban egészíti ki, hogy a felperesek és a Egyesület a 2018. augusztus 15-én megkötött egyezségi megállapodásuk 4. pontjában kijelentették, hogy a 3. pontban meghatározott (3.500.000 forint) összeg kifizetésével a kötelezett (Egyesület) jelen ügyből folyó mindennemű kártérítési kötelezettségének eleget tett. A megállapodás 5. pontjában – a Ptk. 6:89. § (5) bekezdésére figyelemmel – kölcsönösen lemondtak a megtámadási jogukról a szerződési akarat, a szerződési jognyilatkozat és a célzott joghatás miatt esetlegesen előálló okok alapján.

[49] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az előbbi kiegészítés mellett a tényállást helyesen tárta fel és a bizonyítékok helytálló értékelésével, a Pp. 279. §-ának megfelelő mérlegeléssel, a vonatkozó jogszabályoknak és az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelő, érdemben helyes döntést hozott.

[50] A perbeli esetben a felperesek gyermekük, munkavállaló 2018. június 5-én munkaviszonyával összefüggésben bekövetkezett halálos kimenetelű balesete okán, személyiségi jogsértés miatti sérelemdíj megfizetése iránt kívántak igényt érvényesíteni az alperesekkel, mint elhunyt hozzátartozójuk munkáltatóival szemben. Az alperesek a baleset bekövetkeztével kapcsolatos munkáltatói kártérítési felelősségük fennálltát nem vitatták, kimentésre nem hivatkoztak, ugyanakkor érvelésük szerint a felperesek részére a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás alapján kifizetett biztosítási összeggel a kárért való egyetemleges helytállási kötelezettségre – és az egyezségben rögzített joglemondó nyilatkozatra is figyelemmel – a balesettel összefüggésben keletkezett követelések teljeskörűen kiegyenlítést nyertek.

[51] Nem vitásan a felperesek a perbeli balesettel összefüggésben több kártérítési igényt kívántak érvényesíteni eltérő felelősségi alapon. A felelősségbiztosítóval szemben a balesetért felelős gépjárművezetőért – akinek bűnösségét a bíróság jogerősen megállapította halált okozó közúti baleset gondatlan okozásának vétségében – a Kgyb. tv. 12. §-a alapján fennálló helytállási kötelezettsége miatt és e körben peren kívüli egyezséggel rendezték jogvitájukat. A Kgyb. tv. 3/A. §-ának értelmező rendelkezése szerint ez a kötelezettség a sérelemdíj iránti igényekre is kiterjed. Ugyanakkor az Mt. 171. § (1) bekezdésében a munkáltatói kártérítési felelőségre vonatkozó szabályok között külön nevesíti azt a rendelkezést, hogy a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárát is. Ilyennek minősül a munkavállaló halála miatt a hozzátartozók személyiségi jogának sérülésével összefüggésben felmerült sérelemdíj.

[52] A felperesek balesettel összefüggésben megsértett személyiségi jogai, így a családban éléshez, a családhoz tartozáshoz való jog, illetve a testi épséghez, egészséghez fűződő jog valóban azonos volt, azonban tévesen hivatkoztak az alperesek arra, hogy a többek közös károkozásának a Ptk. 6:524. §-ában írt egyetemleges felelősségre vonatkozó szabályainak alkalmazására lehetőség volt. Ezt a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utaló szabálya sem tette lehetővé. Az egységes bírói gyakorlat értelmében a közös károkozás akkor

állapítható meg, ha a károsodáshoz vezető okfolyamatban akár egyidejűleg, akár egymást követően többen vesznek részt, és a kár több személy közrehatásának eredményeként következik be, vagyis szerves kapcsolat áll fenn a károsodásra vezető magatartás és a kár között (Kúria Pfv.III.20.686/2021/4.). A perbeli esetben a felpereseket a gyermekük halálával kapcsolatosan ért személyiségi jogsértés munkavállaló3 károkozó magatartása miatt következett be, amely baleset a munkaviszonnyal összefüggő volt, ennek tényét az alperesi munkáltatók nem is vitatták.

[53] Az sem volt vitatott, hogy a felperesek a felelősségbiztosítóval kötött egyezség alapján személyenként 250.000 forint kárelőlegben és további 3.500.000 forint biztosítási összegben részesültek. A felperesek kereseti kérelme az ezt meghaladó személyiségi jogaik megsértése miatt az őket ért nem vagyoni sérelem kompenzációra irányult. E körben volt jelentősége annak, hogy a felperesek a biztosítóval kötött egyezségi megállapodással lemondtak-e a további, bárminemű igényük érvényesítéséről, amit az elsőfokú bíróság elszámolási kérdésnek tekintett. A Ptk. a kötelek közös szabályai között tartalmazza a valamennyi címzett jognyilatkozat értelmezésére vonatkozó alapvető rendelkezést [Ptk. 6:8. § (1) bekezdés]. Ez az általános jognyilatkozati értelmezési szabály vonatkozik a szerződéses jognyilatkozatokra is. Eszerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A (3) bekezdés értelmében jogról lemondani vagy abból engedni kifejezett jognyilatkozattal lehet. Ha valaki jogáról lemond vagy abból enged, jognyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

[54] A felperesek helytállóan hivatkoztak arra, hogy az egyezség megkötésével a munkáltatókkal szembeni kártérítési igényükről nem mondtak le. A felperesekkel egyezséget kötő Egyesület nem a munkáltató felelősségbiztosítója volt, a megállapodás is a biztosított gépjármű utasaként elszenvedett halálos kimenetelű baleset kárrendezésére utal. A Ptk. 6:470. § (1) bekezdése szerint a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított módon és mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése alól, amelyre jogszabály értelmében köteles. A Kgf. tv. 12. §-a értelmében a biztosítás kiterjed a felelősség kérdésének vizsgálatára, és azoknak a megalapozott kártérítési igényeknek a kielégítésére, amelyeket a biztosított személyekkel szemben a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű üzemeltetése során okozott károk miatt támasztanak. Mindezekből és abból következően, hogy a munkáltatók nem voltak a Egyesület biztosítottjai, az egyezségi megállapodásban tett, további igényérvényesítésre vonatkozó lemondó nyilatkozatot nem lehetett kiterjesztően úgy értelmezni, hogy a más felelősségi alapon még fennálló további sérelemdíj iránti igényük érvényesítéséről a felperesek lemondtak.

[55] A másodfokú bíróság is irányadónak tekintette a BH2001. 246. számú döntést, mivel egyezségkötéstől függetlenül abban a perbeli esetben is – peren kívül – nem vagyoni kártérítést és járadékot fizetett a biztosító és az ezt meghaladó kárakat érvényesítették az adott ügy felperesei. A károsult jogosult az igényét a biztosítás keretei között közvetlenül a biztosítóval szemben érvényesíteni. A kúriai döntés értelmében mindez azonban nem zárja ki az igénynek, minthogy a követelés munkaviszonyból ered, az Mt. kárfelelősségi szabályai, jelen esetben az Mt. 166. §-a és 171. §-a szerinti érvényesítését. Az adott esetben a felperesek

az alperesi munkáltatókkal szemben a biztosító által megfizetett kártérítésen felül további igényt érvényesítettek, erre utal a perbeli beszámításról tett nyilatkozatuk. A károsult felperesek tehát az alperesként megjelölt munkáltatóktól az Mt.-nek megfelelően igényelhettek kártérítést a biztosító által már kifizetett összeg beszámításával. Ez utóbbi miatt pedig az alperesek hivatkozása megalapozatlan volt az Mfv.10.518/2017/6. számú döntésre és ez alapján arra, hogy ugyanazon igény miatt a felelősségbiztosító és munkáltató között további helytállási kötelezettség miatt elszámolási vita keletkezne.

[56] Mindezekre figyelemmel a felperesek kereseti kérelmének jogalapját megalapozatlanul vitatták az alperesek és az összecszerűség körében sem foghattak helyt a fellebbezési érveik. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése a sérelemdíj mértékének meghatározásáról szóló szempontokat tartalmazza. Eszerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg. A pénzben meghatározott összeg a jellegét tekintve kárpótlás, elégtétel az elszenvedett nem vagyoni hátrányért; a személyiségi jog körébe került sérelemdíj jogintézménye közvetett kompenzáció és egyben magánjogi büntetés. Az adott esetben a jogsértés következményei tartósan fennmaradnak annak súlyossága folytán, a sértettekre gyakorolt hatása azok mindennapjaira véglegesen kihat. Az eset körülményeire, különösen a jogsértés súlyára, valamint a jogsértésnek a sértettekre gyakorolt hatására figyelemmel az elsőfokú bíróság által meghatározott marasztalási összegek nem eltűntek a biztosító által kifizetett összegre tekintettel sem.

[57] Az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe, hogy a családtagok között szoros kapcsolat állt fenn azt követően is, hogy leányuk nagykorú lett, hiszen mindvégig közös háztartásban éltek, ettől eltérő adat a perben nem merült fel. Az pedig nem vitathatóan a felnőtté válás életszakaszához tartozik, hogy a fiatal felnőtt családtag önálló programokat szervez és párkapcsolatot létesít. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy egy 24 éves, önálló életvezetésének kezdetén álló fiatal felnőtt életének nem természetes okú, tragikus hirtelenséggel történő elvesztése a legsúlyosabb jogsérelmek közé tartozik. Ehhez igazodóan súlyosnak minősül a közeli hozzátartozóknak e hozzátartozójuk elvesztéséből fakadó sérelme is. E sérelem fokozatossága a közöttük fennállt személyes viszony minőségéhez, kapcsolatuk jellegéhez, intenzitásához mérten határozható meg. Egy szoros érzelmi kapcsolat talaján álló, napi intenzitású, a kölcsönös segítségnyújtás által is jellemzett fizikai kontaktus elvesztése, a család egységének felbomlása súlyos, minden nap jelentkező, intenzív veszteségélményt eredményez. Ebben mutatkozik meg a jogsértésnek a felperesekre gyakorolt hatása. A felperesek veszteségélményének ezeket a jellemzőit a szakértői bizonyítás és a tanúvallomások is igazolták.

[58] A baleseti halál esetében a hozzátartozók személyhez fűződő, a kiegyensúlyozott és megérdemelt családi élethez való jogai az elhunyt személy életének a természetes életkilátásokhoz képest történő hirtelen megszakítása és nem önmagában a hozzátartozó elvesztése miatt sérülnek, ezért a sérelemdíjra való jogosultság megállapításánál nem a gyászfolyamat kóros vagy normál lefolyásának, hanem a káreseménnyel kiváltott megrázkódtatásnak van érdemi jelentősége, amelynek nem feltétlen következménye a károsult fizikai vagy pszichikai állapotának patológiás elváltozása. A felpereseknél

ugyanakkor 10%-os mértékű, pszichés egészségkárosodás mutatható ki a gyermekük halála miatt, amely nem tekinthető csekély mértékűnek és az előbbiekre figyelemmel a felpereseket ért eszmei hátrány súlyát nem csökkenti az a körülmény, hogy a felperesek pszichológusi, pszichiátriai segítséget nem vesznek igénybe. Mindezt ezért helyesen nem értékelte a sérelemdíj összegét csökkentő tényezőként az elsőfokú bíróság, amellet, hogy a teljes gyógyulást a szakértő is megkérdőjelezte. A mindennapokat betöltő fájdalomérzet intenzitása az idő múlásával ugyan enyhülhet, hozzátartozójuk halálának tragikus körülményei és annak következményei azonban a felpereseket egész életükön át elkísérik. A hozzátartozók sérelemdíj iránti igényének elbírálása során a meglévő emberi kapcsolatok tartalmát, a megszűnt kapcsolatok következményeit kellett értékelni és az egészségben, az életvezetésben, az életminőségben bekövetkező hátrány jelentkezését kellett bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, mérlegelése szempontjait rögzítette és a kellő mértéktartásra, valamint a bírói gyakorlatra is figyelemmel az általa meghatározott – kereseti kérelemnek megfelelő – marasztalási összegek felelnek meg a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésébe foglalt jogszabályi követelményeknek. Ezért annak mérséklésére a biztosító által peren kívül megfizetett összegre tekintettel sem látott indokot a másodfokú bíróság.

[59] Az ítéltábla ugyanakkor a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül bírálta felül az elsőfokú bíróságnak azt a rendelkezését, hogy az eljárással felmerült illeték viseléséről a pervesztes alperesek fizetési kötelezettségét az egyetemlegesség mellőzésével állapította meg. Az alperesek marasztalása az Mt. 166. § (3) bekezdése alapján egyetemleges a per főtárgya tekintetében, amely a perrel felmerült valamennyi költségre, így az illeték viselésére is kiterjed.

[60] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét az illeték viselésére vonatkozó rendelkezés módosításával a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[61] Az eredménytelenül fellebbező alperesek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni a felperesek másodfokú eljárással felmerült, a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámított perköltségének viselésre, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján mérlegeléssel, mérsékelt összegben állapított meg. E körben arra volt figyelemmel, hogy az ügy megítélése bonyolult volt, a pertárgy értéke – személyenként – nem volt kiemelkedően magas és a felperesek vonatkozásában a jognyilatkozatok azonosak voltak, az alperes mindösszesen egy öt oldalas beadványt szerkesztett és a másodfokú bíróság tárgyalást nem tartott.

[62] Az alperesek a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján kötelesek a másodfokú eljárással felmerült illeték viselésére, egyetemlegesen, amelynek mértéke az illetékekről szóló

1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel érintett pertárgyértékkel (12.000.000 forint) számolva alakult.

[63] A másodfokú bíróság a Pp. 376. §-a alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2022. július 7.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
bíró